

USKONTO, KATSOMUS JA KASVATUS

TIETEELLINEN AIKAKAUSKIRJA 1/2021

JOURNAL FOR THE STUDY OF RELIGION,
WORLDVIEWS, AND EDUCATION

USKONTO, KATSOMUS JA KASVATUS

TIETEELLINEN AIKAKAUSKIRJA

JOURNAL FOR THE STUDY OF RELIGION,
WORLDVIEWS, AND EDUCATION

TOIMITUS

Päätoimittaja:

Prof. TT, KM Kati Tervo-Niemelä
Itä-Suomen yliopisto
kati.tervo-niemela@uef.fi

Toimitussihteeri:

TT Isto Peltomäki
isto.peltomaki@helsinki.fi

Toimituskunta:

TT Pekka Launonen
TT Jouko Porkka
TT Minna Valtonen

Taitto: Maija Räisänen

Paino: Oy Nord Print Ab

Ulkoasu: Saara Savusalo
Jenni Alasimin luoman
graafisen ohjeiston perusteella

ISSN: 2737-0968

VERTAISARVIOITU
KOLLEGIALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunus

Uskonto, katsomus ja kasvatus on vuonna 2021 perustettu tieteellinen aikakauskirja. Julkaisun tarkoituksesta on tukea ja edistää uskontojen ja katsomusten sekä kasvatuksen laaja-alaista ja monitieteistä tutkimusta. Toimitus ottaa vastaan alaan liittyviä artikkeleita ja muita kirjoituksia. Julkaisija käyttää Tieteellisten seurain valtuuskunnan vertaisarvointitunnusta ja on sitoutunut noudattamaan tunnuksen käytölle annettuja ehtoja. Aikakauskirja ilmestyy verkossa open acces -julkaisuna. Julkaisija on Uskonnnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimusseura ry.

Religion, Worldviews, and Education is a scientific journal founded in 2021. The purpose of the publication is to support and promote wide-ranging and multidisciplinary research on religions, worldviews, and education. The editorial office receives articles and reviews related to the field. The publisher uses the peer-review label of the Federation of Finnish Learned Societies and undertakes to promote the principles of peer-review instructions. The journal is published online as an open access publication. The publisher is the Society for the Study of Religion, Worldviews, and Education.

SISÄLLYS

KIRJOITTAJAT	4
ABSTRACTS IN ENGLISH	5
TIETEELLISET ARTIKKELIT	
▣ <i>Hanna Salomäki</i> : Perinteen ja yksilöllistymisen ristipaineessa – nuoret aikuiset ja kaste	10
▣ <i>Eriikka Jankko</i> : Kaste ja kasvatus lapsen käsitteen valossa	24
▣ <i>Maarit Hytönen</i> : Kaste suomalaisen kokemuksena ja saarnojen aiheena	39
▣ <i>Vesa Nuorva</i> : Kasteenliiton uudistuksesta elämänmatkalle saattamiseen. Millaista konfirmaation teologiaa konfirmaatiovirret 1938–2016 ilmaisevat?	61
KATSAUKSET	
<i>Jenni Urponen</i> : Uskonnollisen laulun käsite pedagogisessa kontekstissa	78
<i>Sari Virkkala</i> : Yhteisöpedagogiksi tulemisen tarinat	85
<i>Eveliina Ojala</i> : Mobiiliteknologian ja sosiaalisen median käytön haasteet rippikoulussa	91
KIRJA-ARVIO	
Jouko Porkka & Minna Valtonen (toim.): Kirkon kasvatuksen barometri 2021 (Heikki Salomaa)	99

KIRJOITTAJAT

TT MAARIT HYTÖNEN on Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija. Hän on systemaattisen teologian, erityisesti dogmatikan dosentti.

TT ERIKKA JANKKO on jumalanpalveluselämän ja yhteiskunnallisen työn hiippakuntasihteeri Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulissa. Hänen tutkimusalueitaan ovat lapsiteologia ja sosiaalietiikka sekä erityisesti lapsen käsitteen käyttötapojen vaikutukset lapsen arvoon, toimijuuteen sekä teologiisiin ja eettisiin käsityksiin lapsena olemisesta.

TT, YTM VESA NUORVA on Centria-ammattikorkeakoulun yliopettaja ja yhteisöpedagogikoulutuksen koulutusalapääliikkö. Hänen tutkimusalueitaan ovat erityisesti kristillisen kasvatuksen teologiset ja eettiset kysymykset.

TT EVELIINA OJALA toimii Etelä-Sipoon aluetyön pappina Sipoon suomalaisessa seurakunnassa. Hänen tutkimusintressinsä kohdistuvat rippikouluun, jota hän on tutkinut sekä laadullisia että määrällisiä menetelmiä hyödyntäen.

TT, YTT HANNA SALOMÄKI on Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja. Hänen tutkimusalueitaan ovat erityisesti suomalainen uskonnollisuus ja uskonnolliset liikkeet.

FT, MuM, KM JENNI URPONEN työskentelee Mynämäen seurakunnan kanttorina. Hänen tutkimusalueitaan ovat musiikkiorientoitunut uskonnontedagogiikka ja hymnologia.

KT SARI VIRKKALA on Centria-ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogikoulutuksen lehtori. Hänen vastuualueitaan ovat erityisesti kasvatusalaan liittyvä opetus sekä opinnäytetöiden ohjaus.

ABSTRACTS

Hanna Salomäki

The conflict of tradition and individualization: Young adults and baptism

The occasional offices of the Evangelical Lutheran Church of Finland have played a key role in the church's interaction with Finns. Still, participation in the occasional offices has significantly declined: only 62% of children were baptized in 2019 (89% in 2000). The aim of this article is to analyse the role of religious ceremonies among young adults and reasons to baptize or not baptize one's own child. The article is based on a survey which was sent to the parents of preschool children (0–6 years) (N=1036). It appeared that the main motives for baptism are related to tradition and custom. Various religious reasons emerged as having significant role for not baptizing: parents were not members of the church, did not feel connected to it or did not consider themselves believers.

Eriikka Jankko

Baptism and religious upbringing in the light of the concept of the child

The aim of this article is to examine how the logically different meanings of the term "child" direct different conceptions of being a child, as well as conceptions of baptism and religious upbringing. Martin Luther's ideas, that enlarge the use of concepts "gift" and "child", are utilized to challenge the current discussion that highlights the child's right to choose baptism and religious upbringing. The concept of the child refers both to age- and development-based conceptions and to biological, social and psychological relations of being a child. There are theological parallels between being a child on the social level and on the theological level related to baptism and upbringing.

Maarit Hytönen

Baptism as a Finnish experience and the subject of sermons

The article examines baptism considering the meanings and interpretations given to it by Finns and Finnish preachers. The sermons collected from the Finnish

Lutheran sermon database Digipostilla (KotimaaPro) are compared to Finns' perceptions of baptism, examining the differences and similarities in the conceptualization of baptisms. The sermons were categorized as follows: communality, participation in church activities, customs and traditions, obtaining a name, faith and following Jesus, the childhood of God, blessing and grace of God, and salvation and eternal life. Finns' perceptions and the teachings concerning baptism were largely similar. The materials also complemented each other, as Finns emphasized baptism as an opportunity and sermons emphasized it as a task. While Finns emphasized baptism as an individual good performed by family, preachers concentrated on aspects of service, general priesthood and mission.

Vesa Nuorva

**From completing baptismal initiation to accompanying on a life journey:
The theology of confirmation in Finnish hymnals 1938–2016**

This article systematically analyses the theological transition of confirmation hymns in Finnish hymnals published in 1938–2016. The article is structured chronologically, to determine a line of development of hymn content over the period of 80 years. The idea of completing baptismal initiation, according to Pietism, appears in the confirmation hymns of the 1938 hymnal, although the subject has been theologically controversial since the late 19th century. In later hymnals, the theme is replaced by the notion of confirmation as accompanying young people on their life journey. This theological transition can be argued by the theology of creation. The Lutheran World Federation expresses this calling in confirmation as an invitation to the life-long journey of faith.